

Årsrapport 2021

Tobiasregistret

Regionrevisorerna

2022-03-31

Diarienummer
RK 2021-0050Styrelsen
Tobiasregistret AB**ÅRSRAPPORT 2021**
Tobiasregistret AB

Revisorerna i revisorsgrupp II beslutade 2022-03-31 att överlämna rapporten till styrelsen för Tobiasregistret AB för kännedom och möjlighet till yttrande senast 2022-08-31.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Hans-Erik Salomonsson
Ordförande
Digital signering

Snezana Kronic
Sekreterare
Digital signering

Sammanfattning – Tobiasregistret AB

I den årliga revisionen prövas om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig samt om räkenskaperna är rättvisande.

Bedömning för år 2021

	Tillfredsställande	Inte helt tillfredsställande	Otillfredsställande
Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat	X		
	Tillräcklig	Inte helt tillräcklig	Otillräcklig
Intern styrning och kontroll	X		
	Rättvisande	Inte rättvisande	
Räkenskaper	X		

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Sedan 1 januari 2021 är den del av Stockholm Care som omfattade utlandsvård överförd till Karolinska universitetssjukhuset. I september 2021 bytte bolaget namn från Stockholm Care AB till Tobiasregistret AB. Tobiasregistret är icke vinstdrivande och ska vid årets slut visa ett nollresultat.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 0 mnkr vilket motsvarar fullmäktiges resultatkrav. Bolaget har inte haft några merkostnader eller minskade intäkter p.g.a. pandemin. Revisionen konstaterar att fullmäktiges mål om en ekonomi i balans därmed uppnåtts.

Coronapandemin har haft en mindre påverkan på styrelsens möjligheter att uppnå fullmäktiges mål och genomföra fullmäktiges uppdrag. Det verksamhetsmässiga resultatet, med undantag för de områden som inte kan bedömas på grund av coronapandemin, har i huvudsak uppnåtts.

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet bedöms, utifrån genomförd granskning, sammantaget som tillfredsställande.

Intern styrning och kontroll

Styrelsens interna styrning och kontroll har påverkats av bemanningsproblem i lednings- och ekonomifunktionen då personalen flyttades över till Karolinska universitetssjukhuset vid verksamhetsövergången av utlandsvården. En något mer långsiktig plan för att lösa detta har tagits fram i början av 2022.

Den interna styrningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, vara tillräcklig.

Räkenskaper

Årsbokslutet är i allt väsentligt upprättat enligt god redovisningssed, enligt regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande bild av årets resultat och ställning.

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande rättvisande.

Innehåll

1	Årlig granskning	1
2	Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat	2
2.1	Ekonomiskt resultat	2
2.2	Verksamhetsmässigt resultat	3
3	Intern styrning och kontroll	4
3.1	Ekonomi- och verksamhetsstyrning	4
3.2	Granskningar utan väsentliga iakttagelser	5
3.3	Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer	5
3.4	Bedömning	5
4	Räkenskaper	5
4.1	Årsredovisningen	5
4.2	Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer	5
5	Styrelsens yttrande över delrapport 2021	6
	Bilaga 1 Sammanställning och uppföljning av rekommendationer till styrelsen	
	Bilaga 2 Sammanställning och uppföljning av rekommendationer till ledningen	
	Bilaga 3 Bedömningsmål och bedömningskriterier	

1 Årlig granskning

I den årliga revisionen prövas och bedöms om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

Bolaget har enligt bolagsordningen, antagen 2021-05-23,¹ att ansvara för Tobiasregistret, det nationella registret för givare av blodbildande stamceller. Tobiasregistret är icke vinstdrivande och ska vid årsslut visa ett nollresultat. Eventuellt överskott ska återinvesteras i verksamheten. Styrelsen för Tobiasregistret ansvarar enligt de specifika ägardirektiven² för att driva och utveckla Tobiasregistret för att främja att registret på ett säkert sätt utökar antalet donatorer till nytta för vården. Bolaget ska också prioritera information till godkända och presumtiva donatorer om registret och hur Tobiasregistret arbetar.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Detta utförs dels i form av basgranskning som årligen genomförs på alla styrelser, dels genom fördjupad granskning av specifika områden utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. Den auktoriserade revisorn granskar räkenskaperna och styrelsens och verkställande direktörens (vd) förvaltning. Den interna styrningen och kontrollen granskas gemensamt.

Revisionen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, regionens regler och anvisningar, riktlinjer för samordnad revision och bolagsrevision inom region Stockholm samt god revisionsledning för kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupperna och revisorskollegiet.

I granskningen har lekmannarevisorerna biträttats av regionens revisionskontor. Granskningen har genomförts av granskningsansvarig Inger Sohlberg m.fl. vid revisionskontoret. Parallellt med lekmannarevisionen har revision utförts enligt ABL 9 kap. under ledning av auktoriserad revisor Jenny Göthberg vid Ernst & Young AB (EY). Under granskningsåret har ömsesidig information och samverkan skett mellan bolagets lekmannarevisorer och dess auktoriserade revisor.

¹ RS 2021-0083

² RS 2020-0769

2 Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

I detta avsnitt görs en bedömning av om styrelsen och vd uppnått fullmäktiges resultatkrav och övriga ekonomiska samt verksamhetsmässiga mål. Bedömningen omfattar även om styrelsen och vd genomfört givna uppdrag samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 3.

2.1 Ekonomiskt resultat

	Budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020 ³
Resultaträkning (mnkr)			
Verksamhetens intäkter	42,1	42,7	-
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar och finansnetto	-42,1	-42,7	-
Resultat före bokslutsdisposition och skatt	0	0	-
Erhållna koncernbidrag (skatt)*	-	2,4	-
Lämnade koncernbidrag (skatt)*	-	-	-
Resultat efter bokslutsdisposition och skatt		2,4	-
Balansomslutning (mnkr)*	-	54,0	-
Årsarbetare (antal)	-	9	-

2.1.1 Resultat 2021

Bolagets resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 0 mnkr. Bolaget har uppnått ett noll-resultat trots att de administrativa kostnaderna som Tobiasregistret får bära blivit relativt sett högre när kostnaderna inte längre kan delas med utlandsverksamheten. Revisionen konstaterar att fullmäktiges mål om en ekonomi i balans därmed uppnåtts.

Med hänsyn till skattesituationen inom LISAB-koncernen har bolaget erhållit ett koncernbidrag på 2,4 mnkr. Det resultat efter bokslutsdisposition och skatt som redovisas till Bolagsverket uppgår till 2,4 mnkr.

2.1.2 Jämförelse med budget 2021

Verksamhetens *intäkter* uppgår till 42,7 mnkr, vilket är 0,6 mnkr högre än budget på grund av fler förmedlade stamcellsdonationer. Verksamhetens

³ Resultaten för 2021 är inte jämförbart med resultatet för 2020 eftersom verksamheten från 2021 enbart omfattar Tobiasregistret. Den övriga verksamheten har överförts till Karolinska universitetssjukhuset från 1 januari 2021.

kostnader, exkl. avskrivningar och finansiella poster, uppgår till 42,6 mnkr vilket är 0,5 mnkr högre än budget beroende av högre bemanningskostnader för ekonomi- och ledningsfunktionerna.

Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i bolagets verksamhetsberättelse.

2.1.3 Bedömning av ekonomiskt resultat

Revisionen konstaterar att fullmäktiges mål om en ekonomi i balans uppnåts.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

2.2.1 Måluppfyllelse

Bolaget omfattas av fullmäktiges generella mål och indikatorer inom områdena ekonomi, hållbarhet, arbetsgivare samt personal. Bolaget uppfyller samtliga mål.

Pandemin och de omstruktureringar som genomförts, utifrån verksamhetsövergången av utlandsvården till Karolinska, har främst haft inverkan på målet om attraktiv arbetsgivare eftersom det medfört extra påfrestningar för personalen.

Måluppfyllelsen har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredsställande sätt i verksamhetsberättelsen.

2.2.2 Uppdrag från fullmäktige

Bolaget har haft två specifika uppdrag från fullmäktige som berör verksamhetsövergången till Karolinska universitetssjukhuset. Det ena uppdraget omfattade en överlåtelse av bolagets tillgångar och skulder till Karolinska. Uppdraget har genomförts genom tecknande av ett överlåtelseavtal mellan parterna och genom att en faktura har tillsänts Karolinska. Det andra uppdraget handlade om att Karolinska i samråd med bolaget skulle verkställa verksamhetsövergång i enlighet med avtal och regler samt verkställa nödvändiga åtgärder avseende personuppgiftshantering avseende Tobiasregistret. Styrelsen rapporterar att verksamhetsövergång av utlandsvården är klar, men arkiveringsprocess och överflytt av ett verksamhetssystem kvarstår. Tobiasregistret flyttades inte över till Karolinska enligt fullmäktiges beslut 2020. Därför har det inte varit aktuellt att åtgärda personuppgiftshanteringen.

Revisionen har under året särskilt granskat fullmäktiges uppdrag om minskning av administrativa kostnader. De administrativa kostnadernas andel av totala kostnader uppgick per december till 4,1 procent vilket är 0,6 procent högre än föregående år (3,5 procent). Andelen administrativa kostnader är dock inte jämförbart med föregående år då kostnaderna för administration för Tobiasregistret inte längre kan delas med utlandsverksamheten.

2.2.3 Produktion

Tobiasregistret har uppnått årsmålet om 130 stamcellsdonationer då 138 donationer har förmedlats, vilket kan jämföras med 107 föregående år.

Antalet confirmatory typing (CT), d.v.s. processen för att avgöra vilken donator som är mest lämplig för en patient, uppgick till 639 st, vilket kan jämföras med 487 st för 2020. Uppskattningsvis leder mellan 20-25 procent av CT till genomförd donation.

Bolaget hade ett årsmål om att rekrytera 35 000 nya givare varav 9 000 nya män. Resultatet för året landade på 35 786 och antalet rekryterade män uppgick till 9 519.

Sifo/KANTAR mäter årligen allmänhetens kännedom om Tobiasregistret och dess verksamhet. Mätningen görs årligen sedan 2018 i målgruppen män och kvinnor 18 – 35 år. I mätningen för 2021 anger 66 procent av målgruppen att de känner till Tobiasregistret vilket kan jämföras med 53 procent 2021. Bolaget har ett mål om att 56 procent av målgruppen ska känna till vilken typ av verksamhet Tobiasregistret bedriver och vid mätningen 2021 kände 80 procent av de tillfrågade till bolagets verksamhet.

2.2.4 Bedömning av verksamhetsmässigt resultat

Det verksamhetsmässiga resultatet har i huvudsak uppnåtts.

3 Intern styrning och kontroll

I detta avsnitt görs en bedömning av hur styrelsen och vd tar ansvar för att det finns en intern styrning och kontroll som leder till måluppfyllelse och regel efterlevnad. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 3. Granskningen har genomförts av revisionskontoret och auktoriserad revisor.

3.1 Ekonomi- och verksamhetsstyrning

Under året har det funnits viss osäkerhet kring bolagets ledning och styrning. Bolaget har haft två tillfälligt förordnade vd:ar. Nuvarande tf. vd har ett-årsförordnande från oktober 2021 med option på förlänging ytterligare ett år. Det har också funnits en osäkerhet kring hur ekonomi- och administrationsfunktionen ska bemannas då personalen hade överflyttats till Karolinska. Under året har ekonomiansvarig och administratör varit tjänstlediga från Karolinska och tillfälligt anställda i Tobiasregistret.

Bolagets plan för ekonomifunktionen framöver är att under kvartal 1 2022 teckna avtal med Karolinska om köp av redovisnings- och rapporteringstjänster. Avtalet planeras att omfatta perioden 2022-03-01 till och med 2022-12-31, och förlängs med 12 månader i taget om inte avtalet sägs upp senast tre månader före utgång. Offerter hämtades in från serviceförvaltningen samt från Karolinska, där erbjudandet från Karolinska bedömdes som mest

fördelaktigt. Bolaget avser även att etablera en egen funktion för att hantera kund- och leverantörsreskontra.

3.2 Granskningar utan väsentliga iakttagelser

Revisionen har granskat ledningens kostnader och representation samt intäktprocessen, utan väsentliga iakttagelser.

3.3 Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer

I tidigare revisionsrapporter har framförts ett antal rekommendationer avseende den interna styrningen och kontrollen. I bilaga 1 framgår att dessa har hanterats av bolaget och därför kommer att avslutas.

3.4 Bedömning

Den interna styrningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, sammantaget vara tillräcklig.

4 Räkenskaper

I detta avsnitt görs en bedömning av om styrelsens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Bedömningsmålen och bedömningskriterierna framgår av bilaga 3.

Granskningen av räkenskaperna har genomförts av den auktoriserade revisionen.

4.1 Årsredovisningen

Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed, enligt regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande av årets resultat och ställning.

Under året har bolagets pensionsförpliktelser motsvarande 2,3 mnkr för den personal som följde med vid verksamhetsövergången till Karolinska övertagits av regionen. Skulden betraktas av bolaget som en kortfristig skuld som i så fall ska regleras inom ett år.

4.2 Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer

I tidigare revisionsrapporter har framförts ett antal rekommendationer avseende räkenskaper. I bilaga 2 framgår hur rekommendationerna har hanterats.

5 Styrelsens yttrande över delrapport 2021

Styrelsen har 2021-09-21 lämnat yttrande över delrapporten för 2021. Styrelsen har i yttrandet kommenterat revisionens synpunkter utan avvikande mening.

.

Vad gör regionrevisorerna?

Regionrevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs av regionens nämnder och bolagsstyrelser. Revisionsuppdraget är det största inom kommunal verksamhet.

Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten. Den övergripande uppgiften för revisorerna är att granska hur nämnder och styrelser tar sitt ansvar. De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas instrument för den demokratiska kontrollen. De har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen.

Ledamöter i nämnder och styrelser ansvarar inför fullmäktige för hur de själva, anställda och uppdragstagare genomför verksamheten. I ansvaret ingår att genomföra en ändamålsenlig verksamhet utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll samt att upprätta rättvisande räkenskaper.

I årsrapporter för nämnder och styrelser sammanfattar revisionskontoret den granskning som genomförts under det gångna året. Verksamhetsrevisionen redovisas löpande i projektrapporter. Publikationerna finns på www.sll.se. Det går även att prenumerera på regionrevisorernas nyhetsbrev genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till regionrevisorerna.rev@regionstockholm.se.

Postadress: Box 22230, 104 22 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 25 b (T-bana Rådhuset)
Telefon: 08-737 25 00
E-post: regionrevisorerna.rev@regionstockholm.se
Hemsida: www.regionstockholm.se
Org.nr: 232100-0016

Regionrevisorerna

Rekommendationer till nämnd/styrelse – ÅR 2021

Tobiasregistret AB

Intern kontroll

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
41917 Från rapport 2019 Årsrapport	ARBETSFORMER OCH ÄRENDEHANTERING, (PwC): Styrelsen bör formalisera och systematisera hur delegerade beslut ska återrapporteras för att fortlöpande kontrollera om delegation upprätthålls.	●	ÅR 2021 Styrelsen har beslutat om nya delegationsbestämmelser och attesteringsinstruktioner som tydliggör formalia och systematik kring delegerade beslut. En rutin har upprättats för att återrapportera delegationsbeslut på nästkommande styrelsemöte. Rekommendationen avslutas.
41919 Från rapport 2019 Årsrapport	ARBETSFORMER OCH ÄRENDEHANTERING (PwC): Styrelsen bör dokumentera utvärdering av styrelsens och vd:s arbete samt genomföra uppföljning av dessa utvärderingar.	●	ÅR 2021 Styrelsen har gjort förtydligande i dokumentet för arbetsordning och uppföljning har gjorts under 2021. Rekommendationen avslutas.

Regionrevisorerna

Rekommendationer till ledning – ÅR 2021

Tobiasregistret AB

Intern kontroll

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
45349 Från rapport 2019 Årsrapport Tidigare ID -	Ledningen bör se över möjligheten att införa en rutin för genomgång ändringar i fast data i leverantörsregistret för att minimera risken för fel och fiktiva leverantörer.	●	ÅR 2021 Bolaget genomför numera en uppföljning avseende ändringar i fast data. Enligt information genomförs denna uppföljning två gånger per år och dokumenteras. Rekommendation bedöms preliminärt som åtgärdad, men uppföljning kommer ske i delåret 2022.

Räkenskaper

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
38784 Från rapport 2018 Delrapport	Ledningen bör se över klassificeringen av likvida medel på koncernkontot för att följa de rekommendationer som finns i K3.	●	ÅR 2021 I årsredovisning för 2021 har korrekt klassificering skett. Rekommendationen avslutas.

Regionrevisorerna

BEDÖMNINGSMÅL OCH BEDÖMNINGSKRITERIER 2021

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Bedömningsmål:

1. Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges finansiella mål (resultatkrav) och följt fullmäktiges ekonomiska riktlinjer.
2. Nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges mål för verksamheten och genomfört tilldelade uppdrag.
3. Nämnden/styrelsen har i övrigt bedrivit verksamheten med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.
4. Nämndens/styrelsens verksamhet har bedrivits i enlighet med för verksamheten gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömningskriterier:

Tillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda. Avvikelse kan förekomma.

Inte helt tillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms delvis vara uppfyllda. Det finns större och/eller flera avvikelser.

Ottillfredsställande

Bedömningsmålen bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser eller allvarliga brister som måste åtgärdas snarast.

Kommentar: Bristerna eller avvikelserna är så stora att frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet bör prövas.

Intern styrning och kontroll

Nämnden/styrelsen ansvarar för att det finns en intern styrning och kontroll som med rimlig grad av säkerhet leder till måluppfyllelse, effektiv verksamhet och

Regionrevisorerna

regelefterlevnad. Nämnden/styrelsen har säkerställt systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Bedömningsmål:

1. Nämnden/styrelsen har fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
2. Nämnden/styrelsen har i budget/verksamhetsplan fastställt ekonomiska och verksamhetsmässiga mål i linje med fullmäktiges mål och övriga uppdrag. Målen är mätbara/uppföljningsbara.
3. Nämnden/styrelsen har riktlinjer och rutiner för väsentliga områden för att säkerställa att verksamhetens uppdrag och mål uppnås samt att lagar, föreskrifter m.m. följs.
4. Nämnden/styrelsen har genomfört en riskanalys som identifierar, värderar och prioriterar väsentliga risker. Nämnden/ styrelsen har i en plan för intern kontroll, i enlighet med regionens fastställda regelverk, fastställt vilka åtgärder/ kontroller som ska hantera prioriterade risker.
5. Nämnden/styrelsen följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
6. Nämnden/styrelsen har ett informations- och kommunikationssystem som stödjer styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
7. Nämndens/styrelsens rapportering ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi och verksamhet.
8. Nämnden/styrelsen har säkerställt en tillräcklig beredning av ärenden.
9. Nämnd/styrelse har fattat beslut med stöd i reglemente, delegation eller i uppdrag från fullmäktige.

Bedömningskriterier

Tillräcklig

Bedömningsmålen bedöms i allt väsentligt vara uppfyllda. Avvikelse kan förekomma.

Regionrevisorerna

Inte helt tillräcklig

Bedömningsmålen bedöms delvis vara uppfyllda. Det finns större och/eller flera avvikelser.

Otillräcklig

Bedömningsmålen bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser eller allvarliga brister som måste åtgärdas snarast.

Kommentar: Bristerna är uppenbara och försvårar styrning, ledning, uppföljning och kontroll. Avvikelseerna är så stora att frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet bör prövas.

Räkenskaper

Nämndens/styrelsens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning och kan ligga till grund för styrning, ledning, uppföljning och kontroll av den verksamhet som bedrivs.

Bedömningsmål:

1. Nämndens/styrelsens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt landstingets regler och anvisningar.
2. Nämndens/styrelsens delårsrapport och årsbokslut/årsredovisning ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Bedömningskriterier:

Rättvisande

Räkenskaperna uppfyller i allt väsentligt bedömningsmålen. Avvikelser kan förekomma. Eventuella värderings-, klassificerings- och/eller upplysningsfel är inte av sådan karaktär att de väsentligen påverkar bilden av nämndens/styrelsens resultat och ställning.

Inte rättvisande

Räkenskaperna innehåller väsentliga avvikelser eller allvarliga brister i förhållande till bedömningsmålen och ger inte en rättvisande bild av resultat och ställning.

Kommentar: Avvikelseerna är så stora att frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet bör prövas.